

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 21.

Vydána dne 24. srpna 1956

Cena 50 haléřů

OBSAH:

(40. a 41.) 40. Zákon o státní ochraně přírody. — 41. Nařízení, kterým se mění vládní nařízení č. 114/1953 Sb., o dodávkové povinnosti a o výkupu zemědělských výrobků, ve znění vládních nařízení č. 42/1954 Sb. a č. 55/1955 Sb.

40.

Zákon

ze dne 1. srpna 1956

o státní ochraně přírody.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ.

§ 1.

Úvodní ustanovení.

(1) Tento zákon chrání přírodní bohatství a vzhled krajiny a zabezpečuje, aby tyto hodnoty sloužily k poučení, osvěžení a péči o zdraví našeho lidu a tím k dalšímu vzestupu jeho hmotné a kulturní úrovně.

(2) Ochrana přírody se opírá o vědecký průzkum přirozeného i člověkem ovlivněného dění v přírodě a provádí se v úzké spolupráci s vrcholnými vědeckými institucemi.

ČÁST DRUHÁ.

§ 2.

Předmět, rozsah a způsob ochrany.

(1) Stát chrání přírodu, její významné části a výtvoř, jakož i krajinu s jejími typickými znaky. Tím napomáhá podle vědeckých po-

znatků a zásad zachovávat, obnovovat, zvyšovat a využívat přírodního bohatství naší vlasti.

(2) Při závažných zásazích do přírodních poměrů je třeba součinnosti ministerstva školství a kultury.

(3) Stát poskytuje také zvláštní ochranu významným územím, přírodním výtvořům, přírodním památkám i vzácným druhům živočichů, rostlin, nerostů a zkamenělin tím, že je prohlašuje za chráněné a stanoví způsob a podmínky jejich ochrany.

§ 3.

Chráněná území.

Chráněnými územími jsou:

- a) národní parky,
- b) chráněné krajinné oblasti,
- c) státní přírodní rezervace,
- d) chráněná naleziště,
- e) chráněné parky a zahrady,
- f) chráněné studijní plochy.

§ 4.

Národní parky, chráněné krajinné oblasti a státní přírodní rezervace.

(1) Velké plochy původní nebo lidskými zásahy málo dotčené přírody, které mají ob-

zvláštní vědecký význam, jsou důležité s hlediska klimatického, vodohospodářského nebo zdravotního a vedle toho mohou sloužit vzdělání našeho lidu, lze prohlásit za národní parky.

(2) Zachované typické krajinné oblasti s rozptýlenými význačnými přírodními výtvoři lze prohlásit za chráněné krajinné oblasti.

(3) Menší plochy původní nebo lidskými zásahy málo dotčené přírody, důležité převážně s hledisek vědeckých nebo výzkumných, lze prohlásit za státní přírodní rezervace.

§ 5.

Chráněná naleziště, chráněné parky a zahrady a chráněné studijní plochy.

(1) Území menší rozlohy se vzácnými rostlinami nebo živočichy, nebo s jinými přírodními vzácnostmi lze prohlásit za chráněná naleziště.

(2) Parky a zahrady významné s hlediska vědeckého, historického nebo uměleckého lze prohlásit za chráněné parky a zahrady.

(3) Území, na kterých se dočasně zkoumají vlivy lidských zásahů, lze prohlásit za chráněné studijní plochy.

§ 6.

Chráněné přírodní výtvoři a chráněné přírodní památky.

(1) Chráněnými přírodními výtvoři jsou zejména krasové zjevy, skalní útvary, významné stromy a jejich skupiny.

(2) Chráněnými přírodními památkami jsou přírodní výtvoři, které jsou dokladem vývoje společnosti.

§ 7.

Chráněné druhy živočichů, rostlin, nerostů a zkamenělin.

Za chráněné druhy organismů a přírodnin lze prohlásit zejména ty druhy živočichů,

rostlin, nerostů a zkamenělin, které se vyskytují jen vzácně anebo jsou ve svém bytí ohroženy.

§ 8.

Vyhlášení ochrany.

(1) Národní parky zřizuje a jejich organizaci a podmínky ochrany stanoví vláda nařízením; podrobnosti upraví statuty, které vydá ministerstvo školství a kultury v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady a orgány, Československou akademií věd a Československou akademií zemědělských věd.

(2) Ostatní chráněná území, krasové zjevy, chráněné druhy živočichů, rostlin, nerostů a zkamenělin a podmínky jejich ochrany určí ministerstvo školství a kultury v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady a orgány.

(3) Chráněné přírodní výtvoři s výjimkou krasových zjevů a chráněné přírodní památky a podmínky jejich ochrany určí rada krajského národního výboru.

§ 9.

Ochranná pásma.

Je-li třeba zabezpečit chráněná území, chráněné přírodní výtvoři nebo chráněné přírodní památky před rušivými vlivy okolí, určí pro ně orgán, který o ochraně rozhodl, ochranné pásmo a stanoví, která činnost není v tomto pásmu dovolena.

§ 10.

**Povinnosti vlastníka
(uživatele) pozemků.**

Vlastník (uživatel) pozemku, na němž bylo zřízeno chráněné území nebo ochranné pásmo nebo na němž jsou chráněné předměty (§§ 4 až 7), je povinen trpět omezení stanovené podmínkami ochrany. Vznikne-li tím vlastníku (uživateli) pozemku, který není ve státním socialistickém vlastnictví, majetková újma nikoli nepatrná, přísluší mu náhrada. Pokud nedojde k dohodě, rozhodne o náhradě a její výši rada okresního národního výboru.

§ 11.

Zákaz ničení nebo poškozování chráněných částí přírody.

(1) Není dovoleno ničit nebo poškozovat chráněná území a chráněné předměty, zejména hubit chráněné živočichy a rostliny nebo je rušit ve vývoji, měnit dochovaný stav chráněných přírodních výtvorů, oddělovat chráněné rostliny od jejich prostředí, chovat chráněné živočichy v zajetí a jinak ohrožovat přirozený vývoj nebo stav chráněných částí přírody (§§ 3 až 7), a jednat proti podmínkám ochrany.

(2) Výjimky z ustanovení odstavce 1 může povolit ministerstvo školství a kultury; u národních parků jen, pokud to neodporuje statutu národního parku.

§ 12.

Evidence.

(1) Chráněná území, chráněné přírodní výtvořy, chráněné přírodní památky, chráněné druhy živočichů, rostlin, nerostů a zkamenělin se zapisují do státních seznamů ochrany přírody, které vede ministerstvo školství a kultury a odbory kultury rad krajských národních výborů.

(2) Okolnost, že nemovitost je chráněným územím, chráněným přírodním výtvořem nebo chráněnou přírodní památkou, poznamená se ve veřejných knihách a v pozemkovém katastru k návrhu odboru kultury rady krajského národního výboru příslušného podle polohy nemovitosti. Chráněná území, chráněné přírodní výtvořy a chráněné přírodní památky se vyznačí v katastrálních mapách.

ČÁST TŘETÍ.

§ 13.

Orgány státní ochrany přírody.

Státní ochranu přírody provádí ministerstvo školství a kultury a odbory kultury rad krajských národních výborů.

§ 14.

Dobrovolní pracovníci státní ochrany přírody.

Odbory kultury rad krajských národních výborů pověřují v každém okrese dobrovolné pracovníky státní ochrany přírody funkcí konservátora, pro menší obvody funkcí zpravodaje, který je spolupracovníkem konservátora státní ochrany přírody.

§ 15.

Ústav státní ochrany přírody.

Ministr školství a kultury může v dohodě s ministrem financí a ministrem-předsedou státního úřadu plánovacího zřídit Ústav státní ochrany přírody.

§ 16.

Řízení a dozor.

Řízení a dozor ve věcech státní ochrany přírody vykonává ministerstvo školství a kultury.

§ 17.

Zvláštní práva orgánů a konservátorů státní ochrany přírody.

(1) K řízení o územním plánu a výstavbě obcí, k řízení stavebnímu a vodohospodářskému, i ke každému jednání, jež se svým dosahem týká i zájmů ochrany přírody, musí být přizvány příslušné orgány státní ochrany přírody.

(2) Hrozí-li bezprostřední nebezpečí, že budou porušeny podmínky stanovené k ochraně přírody v chráněném území nebo na ochranu chráněných přírodních výtvorů, živočichů, rostlin, nerostů a zkamenělin, může konservátor učinit opatření, potřebná k zajištění ochrany. O těchto opatřeních musí do 15 dnů rozhodnout odbor kultury rady krajského národního výboru, jinak pozbývají platnosti.

ČÁST ČTVRTÁ.

Ustanovení závěrečná.

§ 18.

Ustanovení zákonů č. 225/1947 Sb., o myslivosti, č. 62/1952 Sb., o rybářství, a č. 11/1955 Sb., o vodním hospodářství, nejsou tímto zákonem dotčena.

§ 19.

Ministerstvo školství a kultury v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady vydá bližší předpisy potřebné k provedení tohoto zákona, zejména upraví postup při určování výše náhrady vlastníku (uživateli) pozemku, vymezí působnost dobrovolných pracovníků, jejich práva a povinnosti, stanoví úkoly a organizaci Ústavu státní ochrany přírody a v dohodě s Ústřední správou pro bytovou a občanskou výstavbu a s Ústřední správou geodesie a kartografie stanoví způsob vedení státních seznamů ochrany přírody.

§ 20.

Ode dne účinnosti tohoto zákona jsou části přírody chráněné dosud státem na základě dohody s vlastníkem (uživatelem) chráněny podle tohoto zákona.

§ 21.

Tento zákon platí jen v českých krajích a nabývá účinnosti ode dne vyhlášení; provede jej ministr školství a kultury v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Zápotocký v. r.

Fierlinger v. r.

Dolanský v. r.

Dr. Kahuda v. r.

41.

Vládní nařízení

ze dne 8. srpna 1956,

kterým se mění vládní nařízení č. 114/1953 Sb., o dodávkové povinnosti a o výkupu zemědělských výrobků, ve znění vládních nařízeních č. 42/1954 Sb. a č. 55/1955 Sb.

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 14 zákona č. 56/1952 Sb., o dodávkové povinnosti a o výkupu zemědělských výrobků:

Čl. 1.

Vládní nařízení č. 114/1953 Sb. ve znění vládních nařízeních č. 42/1954 Sb. a č. 55/1955 Sb. se mění takto:

1. § 22 odst. 2 se mění a zní:

„(2) Změna musí být provedena do 14 dnů po dni, kdy nastala nebo byla zjištěna skutečnost, ji odůvodňující; u rostlinných výrobků však nejpozději do 15. září běžného roku.“

2. § 29 odst. 3 se mění a zní:

„(3) Pěstitelé cukrovky, tabáku a kořenové papriky jsou povinni prodat státu veškerou sklizeň těchto plodin, a to i když dodávkovou smlouvu neuzavřeli; rovněž chovatelé ovcí jsou povinni po splnění povinné dodávky vlny prodat státu veškerou vlnu.“

Čl. 2.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede je ministr potravinářského průmyslu a výkupu zemědělských výrobků v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Dolanský v. r.

Uher v. r.
